
ВОВЧЕНКО М.Б.,
кандидат медичних наук,
доцент, Запорізький державний
медичний університет,
м. Запоріжжя

АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 1- 2 КУРСІВ У ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У роботі наведені дані щодо адаптації іноземних студентів у Запорізькому державному медичному університеті. Іноземні студенти, що приїждять до України мають безліч труднощів як фізіологічного (звикання до клімату, кухні), так і соціально-психологічного характеру (приспосовування до побутових умов, норм поведінки та вимог навчальної діяльності). Найскладніша область адаптації - навчальна діяльність, що обумовлено необхідністю досягнення високого рівня володіння українською мовою, достатнього для набуття професійно значущих знань і навичок.

В работе приведены данные по адаптации иностранных студентов в Запорожском государственном медицинском университете. Иностранные студенты, которые приезжают в Украину имеют множество трудностей как физиологического (привыкание к климату, кухни), так и социально-психологического характера (приспособление к бытовым условиям, норм поведения и требований учебной деятельности). Сложная область адаптации - учебная деятельность, что обусловлено необходимостью достижения высокого уровня владения украинским языком, достаточного для получения профессионально значимых знаний и навыков.

Vovchenko M.B. Adaptation of foreign 1st and 2nd year students in Zaporizhzhya state medical university. The paper presents data on the adaptation of foreign students in Zaporizhzhya State Medical University. Foreign students who come to Ukraine have many difficulties of both physiological (habituation to the climate, food), and socio-psychological character (adaptation to living conditions, norms of behavior and requirements of educational activity). The most difficult area of adaptation is learning activity, because of the need of achieving a high level of knowledge of Ukrainian language, sufficient to obtain significant professional knowledge and skills.

Вступ. У людей, що виїжджають за межі своєї країни виникає необхідність звикнути до нових кліматичних і побутових умов, яким необхідно не тільки акліматизуватися в новому соціумі, а й до нової освітньої системи, а також до нової мови спілкування. Основною проблемою успішного входження іноземних студентів у навчальний процес є протиріччя між рівнем готовності іноземних студентів до сприймання навчальної інформації і вимог вищої школи тієї країни, в якій він буде проходити навчання.

Основна частина. Готовності іноземних студентів до навчально-професійної діяльності у вищій школі повинна включати в себе наступні компоненти: мотиваційний - прагнення до самостійності, прояв стійкого інтересу до предметної області і бажання повністю оволодіти мовою спеціальності; когнітивний - розуміння зв'язку навчання з майбутньою професійною діяльністю, знання структури і змісту предметної області знань; операціональний - володіння мовою для засвоєння професійно-значущої інформації, володіння навичками самостійної навчальної діяльності; емоційно-вольовий - упевненість в успіху, прагнення подолати труднощі на шляху досягнення поставленої мети, висока ступінь самоорганізації, задоволення від самостійного отримання професійно значущої інформації; інформаційний - мовна прагматична і предметна компетентність.

По приїзді в Україну іноземним студентам найважче звикнути до по-

годи, умов проживання в гуртожитку та необхідності спілкуватися українською мовою, далі йдуть складнощі звикання до іншого способу життя, ставлення оточуючих, відсутності родичів і особливостям нашої кухні, тобто більшість іноземних студентів стикаються з труднощами як фізіологічного, так і соціального характеру. Індійським студентам найважче звикнути до наших кліматичних умов, тому що вони приїждять до України майже взимку, починають хворіти, пропускають заняття, і зрозуміло, що втрачають інтерес до навчання. Деяким іноземним студентам, яким відразу по приїзді нічого не сподобалося, відчувають труднощі в усіх сферах адаптації, ймовірно, унаслідок домінування негативних вражень від нової соціокультурної реальності.

Переважає більшість іноземних студентів не знали української мови, коли приїхали в Україну, деякі з них знали лише кілька фраз або окремих слів, особливо ця тенденція спостерігалася у студентів ближнього зарубіжжя (Узбекистан, Туркменістан, Азербайджан), хоча російська мова в цих країнах друга на рівні з рідною. Після року навчання на підготовчому факультеті картина мовної компетентності кардинально змінюється, іноземні студенти можуть вільно спілкуватися як українською, так і російською мовами, хоча більшість відчувають значні мовні труднощі у навчанні.

Питання про те, в яких галузях іноземні студенти відчувають найбільші мовні труднощі, підтверджує отриманий розподіл: у більшості сту-

дентів рівень мовної компетентності недостатній для нормальної навчальної діяльності - їм важко працювати з навчальною літературою, сприймати лекційний матеріал та відповідати в усній формі. В цілому, в ході навчального процесу з мовними труднощами стикається більша кількість іноземних студентів.

Враховуючи позитивний психологічний клімат, що складається як у місці проживання, так і навчання іноземних студентів, можна впевнено говорити про успішну адаптацію більшості іноземних студентів. Крім того, динаміка змін відносин іноземних студентів з українськими така, що до 4-го курсу всі іноземні студенти повністю адаптуються в сфері міжособистих і внутрішньогрупових відносин.

Участь іноземних студентів в органах студентського самоврядування підвищується до 3-4 курсів навчання порівняно з 1-2, тобто в ході навчання студенти здобувають упевненість у своїх силах впливати на вузівську дійсність і рішення керівництва. Головною причиною того що іноземні студенти не приймають участь в діяльності органів студентського самоврядування саме на першому курсі навчання є брак часу, що цілком зрозуміло з точки зору обсягів навчального навантаження на тлі обмеженої мовної компетентності.

Таким чином більшість іноземних студентів, що приїждять до України мають безліч труднощів як фізіологічного (звикання до клімату, кухні), так і соціально-психологічного характеру (пристосування до побутових умов, норм поведінки та вимог навчальної діяльності). Найскладніша область адаптації - навчальна діяльність, що обумовлено необхідністю досягнення високого рівня володіння українською мовою, достатнього для набуття професійно значущих знань і навичок. Більшість іноземних студентів вважають свій рівень володіння українською мовою достатньою для повсякденного спілкування, але недостатнім для навчального процесу (роботи з літературою, сприйняття лекційного матеріалу, усних відповідей).

Висновки. В цілому слід відзначити високий рівень адаптованості іноземних студентів ЗДМУ до тієї університетської дійсності, в якій вони не просто навчаються, а живуть протягом тривалого періоду часу. Продумані і адекватні дії керівництва, та кафедр ЗДМУ направлені насамперед на забезпечення сучасної матеріально-технічної бази нашого університету для підвищення рівня учбового процесу з головною метою найбільш ефективного засвоєння учбового матеріалу студентами.

For people traveling outside from their country it is necessary to adapt to the new climate and living conditions, it is necessary not only to acclimate to a new society, but also to a new educational system, as well as to the new language of communication. The main problem of the successful entry of foreign students into the educational process is a contradiction between the level of readiness of foreign students to the perception of educational information and requirements of

the higher school of the country in which they will be trained.

Readiness of foreign students for educational and professional activity in the higher school must include the following components: motivational – desire for independence, manifestation of sustained interest to the subject area and the desire to master the specialty language completely; cognitive – understanding of the connection of training with future professional activity, knowledge of

the structure and content of knowledge subject area; operational – language proficiency for assimilation of professionally important information, possession of independent educational activity skills; emotional and volitional – confidence of success, the desire to overcome the difficulties in achieving the goal, high degree of self-organization, pleasure of independent receiving professionally important information; informational – language pragmatic and object competence.

After arrival to Ukraine the most difficult for foreign students is getting used to the weather, the conditions of living in the hostel and the need to communicate in the Ukrainian language, then there are difficulties of adjusting to the different way of life, the attitude of others, the absence of relatives and characteristics of our kitchen, thus the majority of foreign students face difficulties of both physiological and social nature. The most difficult getting used to our climatic conditions is for Indian students because they come to Ukraine almost in winter, begin to fall ill, miss classes, and it is clear that they lose interest in learning.

The vast majority of foreign students who did not know the Ukrainian language after a year of training can communicate fluently both in Ukrainian and Russian languages, although most of

them experience significant difficulties in language learning.

Dynamics of changes in relations between foreign and Ukrainian students is such that until the 4th year all the foreign students are fully adapted in interpersonal and intergroup relations.

The participation of foreign students in the student government increases to the 3rd-4th years of study as compared to the 1st-2nd ones, i.e. during the training students acquire confidence in their abilities to influence the university reality and management decisions. The main reason why foreign students do not participate in the activities of the student government exactly in the first year of training is the lack of time, which is understandable from the standpoint of amount of training load on the background of limited language competence.

In general, we should note the high level of adaptation of foreign students of ZSMU to the university reality in which they do not just learn, but live for a long period of time. Thoughtful and adequate actions of management and departments of ZSMU are aimed primarily at provision of modern material and technical base of our university in order to improve the educational process with the main goal of the most effective assimilation of educational material by students.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Адаптация первокурсников: проблемы и тенденции / Л.Н. Боронина, Ю.Р. Вишневский, Я.В. Дидковская и др. // Университетское управление: практика и анализ. – 2001. – № 4(19).
2. Антонова В.Б. Психологические особенности адаптации иностранных студентов к условиям жизни и обучения в Москве // Вестник ЦМО МГУ. – 1998. – №1.
3. Витенберг Е.В. Социально-психологические факторы адаптации к социальным и культурным изменениям. – СПб., 1995.
4. Емельянов В.В. Студенты об адаптации к вузовской жизни // Социс. – 2001. – №9.
5. Иванова М.А., Титкова Н.А. Социально-психологическая адаптация иностранных студентов первого года обучения в вузе. – СПб., 1993.